

BRANE MOZETIČ*

Banalitások

38.

Nem tudom, miért jutottál az eszembe. Veled csókolóztam először, bár annyira részeg voltál, azt se tudtad, mi történik veled. Elviselhetetlen boldogság kínozott, örökké érinteni akartalak, magamon érezni a tekintetedet, simogatni a hátadat. Nem emlékszem, akartam-e szeretkezni veled. Nem tudtam elképzelni, milyen lehet. Akkor kezdődött, amikor bicajon vittél mindenfelé, és titokban a barátnőd akartam lenni, mert nem tudtam, hogy a barátod is lehetek. Vigyáztál rám, kényeztetted, egyedül akartál maradni este velem, fogtad a kezemet és zavarban voltunk. Aztán minden megváltozott. Nem szeretted ezeket az érzelmeket, ezért lettél kövér és unalmas férfi. Ha néha eszedbe jutok, biztos okádsz tőlem. De köszönöm, mert nélküled most nem ülnék itt a patyolatban, nem várnám, hogy a mosás elkészüljön, miközben kint zuhog, egy kínai srác forgolódik mellettem, és a gépek zúgnak. Killian verseit olvasom, és nem is érzem, hogy dübörögnek el velünk az évek. Néha megpróbálok visszamenni, mintha ezt még lehetne, és megtalálni azt a kamasz fiút, aki felvett a biciklijére, és megfogta a kezemet.

34.

Csak hallgatok és bámulok magam elé. Annyi mindenről beszélnek, olyan szépen: műveltek és bölcsek. A srác a szakadt farmerban a városi vízellátás nehézségeit magyarázza, mellettem egy dundi lány

* Brane Mozetič (1958) író, költő, műfordító és szerkesztő. A Ljubljana Egyetem összehasonlító irodalom szakán végzett. 1990 óta a Revolver c. magazin főszerkesztője és a Szlovén Irodalmi Központ igazgatója. Tíz verseskötete és három prózai könyve jelent meg, több szlovén és európai díj nyertese. Munkáit számos nyelvre fordították. Mozetič francia szerzőket fordít szlovénre, többek között Rimbaud, Genet, Foucault, Maalouf, Brossard és Cliff munkáit.

Afrika kizsákmányolásáról szónokol, egy harmadik arc egy színésze, akit nem ismerek, valami filmben játszik, amit nem láttam, pedig most megy a moziban. Nem marad más, mint hogy a szegénytől magamba süllyedjek. Egy régi ismerős hirtelen arról faggat, mi a véleményem a közel-keleti válságról. Bután ülök. Bár sejthettem volna, hogy ő is beszélgetni akar. Nehézkesen kinyögök néhány mondatot, és elrontom ezzel a hangulatát. Ahelyett, hogy jól vitáznék, érvelnék és ellenkeznék, csak bémán bámulok, és azt kívánom, menjen a búsba a kérdéseivel. Fellapozok egy magazint és a társkereső rovatot böngészem. Mintha ez lenne a legfontosabb. Olyan magányos vagyok, akár nekem is hirdetni kellene, de meg is ijedek rögtön, mi mindent kell beleírni. Átolvasom az ívet, és libabőrös lesz a hátam: kedvenc filmem, kedvenc könyvem, öt dolog, amit magammal vinnék egy lakatlan szigetre, milyen társat keresek, és, jaj, miért érdemes engem megismerni. Nincs egyikre se válaszom, mintha sosem gondoltam volna végig, mintha nem lenne egyetlenegy gondolatom sem. Kedvenc ételem, kedvenc italom. Ezt még soha senki nem kérdezte meg. Soha. Zavarba jövök, ehhez is kevés vagyok. Lerakom a magazint, szomorúan a haveromra nézek, látom, mennyire unatkozik, és remélem, lassan elmegy, és senki nem akar tőlem semmi mást. Nem tudom, miért, de engem mindig a csendre neveltek. Otthon mindenki csendes volt, főleg nagyapa, csak dolgozott, szótlánul. Akkor beszélt csak, ha nagyon fontos volt. Nem emlékszem, hogy vitatkoztak volna, előttem sosem. És soha senki nem kérdezte meg, mi a kedvenc kajám. Vagy, hogy mit szeretnék. Még a szomszéd fiúval is csendben, szótlánul bújtunk össze.

36.

Nézem a karcsú srácokat, az utcasarkon pózolnak: kínai, arab, néger, latinó és bosnyák fiúk, nézem, hogy nevetnek, köpnek, hogyan markolásszák

a farkukat. Levetkőztetem őket a tekintetemmel,
látom feszes mellkasukat, kemény hasukat, sötét izmaikat,
és játszom a testükkel. Nézem őket futni a labda után,
a hőségben levetik a pólójukat és a bőrük csillog
az izzadságtól. Lányok után fütyülnek, és elképzelem,
hogyan megvernének, ha tudnák, hogy őket figyelem.
Tekintetük kíváncsian issza a világot,
és már tudom, hogy a nehezén túl vagyok, nyugodtan
lehetem őket, mert mi a fenét kezdenének
a hálószobámban, ahol a rend uralkodik, nem kell
izgulni bunyók és rendőrök miatt, nem kell menekülni
golyók elől. Mit mondanának a haveroknak,
mivel dicsekednének, mitől hízna a májuk, hogyan
lennének a negyed hősei? A konditerem olyan
otthonos: az izmos testek magukat mutogatják,
mint bárókban és strandokon, ahol meleg férfiak
ezrei futnak versenyt az idővel. De mivel edzenének
a hálószobámban, mi lenne a verseny, amikor
megáll az idő, hogyan értenék meg az apró csókokat,
miért élveznék a suttogást vagy a csendet?
Az ismeretlentől megijednének, mint te is,
aki mosolyogva és büszkén lépted át
a küszöböt, és egyre kisebb és kisebb lettél,
míg el nem tűntél a hajnali esőben.

41.

Nagyapa jött rá először: nem érdelem meg,
hogyan éljek. A sírásom az idegeire ment, ezért
egyszer a disznóólba zárt. A malacok
össze is zúztak volna, engem, a kisbabát,
ha meg nem mentenek. Egyszer egy patakba
estem, arccal az iszapba, és nem kaptam levegőt,
de másodszor is megmentettek: a lábamnál fogva
húztak ki. Harmadszorra megint nagyapa volt,
aki a tetőről, ahol a lécezést javította, akárha
véletlenül, egy éles botot ejtett a fejemre, amikor
kinéztem az ablakon. Visszaléptem a szobába, és
láttam, hogy ömlik a fejből a vér. Semmit
nem éreztem. A vörös tócsa egyre nőtt a padlón,
míg valaki be nem nyitott véletlenül.

Még emlékszem, az orvosnak azt mondtam,
hogy a falba vertem a fejem. Meg kellett volna halnom.
Legalább háromszor. Vagy többször. Sokszor.
Nem hagytak meghalni, de egyre csak öltek, lassan,
évről évre, és megszoktam, közönyösen vártam,
hogy végre egyszer meggyilkoljanak. Te is beleadtál
apait, anyait. Fojtogattál, nem kaptam levegőt,
eltörted a csontjaimat, szétziláltad az agyam. Ezerszer
dugtunk, és minden egyes alkalommal kíváncsian
lested, hogy átlépem-e a határt, ahonnan nincs visszaút.
Már senki nem mentett meg. Nehéz volt, nagyon nehéz.
Igazán azzal öltél, ahogy idegenekkel dugtál
mellettem, nyögtetek és üvöltöttetek, mert sosem volt
neked elég. Mintha te is disznóólba löktél volna.
És talán akkor öltél meg teljesen és végleg,
amikor a karodban hoztad haza az elgázolt kutyát,
mint egy filmben az utolsó jeleneten a sötét előtt.

44.

Az éjjel hosszú és nem hoz álmot. Fekszem a sötétben,
minden zajra fülelek, és ha lépteket hallok, félek,
utána megcsörren-e a kulcscsomó. Aztán a sötét
megnyugszik, új képeket és új hangokat hoz.
Így telik az éjszaka, néhány rövid, szenvedélyes álom,
ahogy a bőröm, a testem téged vár.
És mikor éjjel valóban közelednek a lépteid,
egyre ver a szívem. Megnyikordul a kilincs. Látom,
ahogy részegen kóvályogsz, mintha nem ismernéd
a lakást. Levetkőzöl és bebújsz mellém. Már nyugodt
vagyok, hirtelen szállt el az idegesség, a mellkasodra
hajtom a fejemet: ennyi volt. A fülembé mormolsz:
Miért vagy még velem? Semmit soha nem adtam neked.
Hallgatok. Te részegen könyörögsz a válaszáért.
Egész testemmel hozzád bújok, így már aludni se tudunk.
Az éjszaka hosszú. Tovább megyünk az úton.
Álmodban elfordulsz tőlem, már az ágy szélén vagy,
utánad csúszom, a kutya a hátamhoz simul,
míg a fél ágy teljesen üres nem lesz. Ez a mi
utunk, amin senki nem ért semmit.

28.

Álmomban párduc vagyok. Vastag fekete
a bundám és világít a szemem. Követlek.
Megfordulsz, de nem mersz elfutni,
és nem mersz lassulni vagy megállni
sem. Zavar a széles út,
a panelházak, az izzó aszfalt,
de zavarnak a kertes házak is,
a rettegő kutyák és menekülő
emberek. Fáradtan egy kávézóba ülsz,
én meg a lábadhoz fekszem. Vársz.
A pincér nem szolgál ki. Messziről figyelnek,
azt hiszik, performansz az egész, valami játék,
talán valaki tapsol is, de nem mernek
odajönni. Este fáradtan hazatérünk.
Senkivel nem beszéltél, senki nem
szolgált ki még egy itallal sem.
Rettegve figyeltek. Lábra állok és
kinyitom az ajtót. Nem menekülhetsz.
Lefekszel és felkötnéd magad.
A fogammal letépem rólad a
ruhát, végignyalom remegő testedet,
de már hallom a szirénát, az ajtón túl
a csörtetést, az üvöltő hangszórót,
a füttyülő könnygázlövedéket. Füst
gomolyog, magamhoz szorítalak,
a testemmel védelek. Hallom
a lövéseket, a lövéseket.

GEREVICH ANDRÁS fordításai